

A  ı k k a r a

Hayâtlı, kayalı, hakka dayalı dergi

↻ Şair Eşref ↻ Cevat Akkanat ↻ Tacettin Şimşek ↻ Cahit Can ↻ Melahat Özçoban
↻ Yasin Şen ↻ Halit Yıldırım ↻ Mulla Nasreddin ↻ Ali Kemal Yiğit
↻ M. Nihat Malkoç ↻ Mehmet Pektaş ↻ Ziya Nurdan ↻ Mehmet Osmanoğlu
↻ Mehmet Aluç ↻ Salman Kapanoğlu ↻ Şahmurat Çılgısız ↻ Sebahattin Karadaş
↻ Zekeriya Çakabey ↻ Mehmet Baş ↻ Tayyib Atmaca ↻ Âşık Serdari

39. Sayı Mayıs 2021

❖ Şair Eşref

Tasvir-i Ahval

Ağarmış saçlarım bir dağ başında kara dönmüştür,
O dağın dümeninde gözlerim enhâra dönmüştür,
Bütün müy-i siyâhım bembeyaz ezhâra dönmüştür,
Tenimde cevher-i cân bir çekilmez bâra dönmüştür.

Cihâna geldiğim günden beri pek çok cefâ gördüm,
Ezildim bâr-ı gam altında, bin türlü ezâ gördüm,
Değil bigânelerden, âşinâlardan belâ gördüm,
Vücûdum âlem-i sıhhatte bir bîmâra dönmüştür.

Sen ister boynuna ip tak, diler cevherli kordon tak,
Bu dünyâdan nasibin en nihâyet bir avuç toprak,
Bekâsı var mı dehrin dîde-i imân ile bir bak,
Nice ma'mûre-i âlem harâbezâre dönmüştür

Ne olmuş olsa âdem kalmamıştır zevki dünyânın,
Hele me'mûr olursa râhatı olmaz bir inşânın,
Hükümetlerde feryâdı çekilmez lâle-gîrânın,
Felek Haccâc-ı zâlimden daha gaddâra dönmüştür.

Duyan yok, söyleme başında bin türlü belâ olsa,
Emîn olma sakın bir şahsa hattâ evliyâ olsa,
Sokar akreb gibi fırsat bulunca akrabâ olsa,
Bütün ebnâ-yı âdem bir zehirli mâra dönmüştür.

Görüp de sûretâ bir zâhidi zannetme bîçâre,
Açar isterse tîğ-i cevri ile sinende bin yare,
Verir evvel nasihat, sonra âdemden alır pâre,
Büyük gümrükte vâiz sanki bir simsâra dönmüştür.

Büyüklerce cihanda âciz aldatmak dirâyettir,
Yalan söz söylemek onlarca gûyâ bir zarâfettir,
Küçüklerden sudûr etse fakat bunlar cinâyettir,
Büyüklük, seyyiâtı setr için astara dönmüştür.

Kuşatmış mülk-i İslâm'ı serâpâ düşmen-i devlet,
Küsûfa uğramış hurşide dönmüş adetâ millet,
Mezâlim kaplamış etrafını, fânûs-i hürriyyet
Zalâm-ı leyl içinde parlayan envâra dönmüştür.

Cihanda var mıdır bizler kadar bilmem gazez-mu'tâd
Görürsek kimde âsâr-ı liyâkat eyleriz berbâd,
Edilmez mi teessüf? Bizdeki erbâb-ı isti'dâd
Habste uykudan mahrum olan bîdâra dönmüştür.

Olur mu câzibe, seyreyle, her mahbûb-i gül-femde
Kemâl olmaz mekâtibden yetmişmiş her bir âdemde,
Şehâdetnâmeli câhil mi istersin bu âlemde?
Maârif şimdi bizde meyvasız eşcâra dönmüştür.

Cehâlet âdemi mahrum eder her bir saâdetten,
Cehalettir cihanda var ise eşna' esâretten,
Uzağa gitme Eşref, bu yakınlarda cehâletten
Koca bir milletin ikbâli bak idbâra dönmüştür.

A ç i k k a r a

Hayâlî Kayalî Hakka Dayalî Dergi

Yapımcı ❖ *Tayyib Almaca* **Yönetmen** ❖ *Mehmet Pektaş*

Set Amiri ❖ *Halit Yıldırım* **Afiş** ❖ *Yasin Mortaş*

Muhabbet Adresi: *Onikişubat Belediyesi Kültür Müdürlüğü Kahramanmaraş*

0535 391 92 50 Dükân *www.acikkara.com* e-mektup: *acikkaradergi@gmail.com*

39. Sayı Mayıs 2021 ISSN-0106417 (edergi)

→ Cevat Akkanat

Şair Eşref'ten Yeniden

Şair Eşref'ten -1-

Dökülen kan boşa gitmez reh-i hürriyette,
İnkılâba olur er geç cereyânı bâdi;
İç yüzünden çürüyüp rahneler eyler peydâ,
Temelinden göçürür heykel-i istibdâdi.

Yeniden:

dökülen kan
boşa gitmez özgürlük yolunda.
olur devrim er geç.

er geç
içten içe çürür
çatlar er geç
istibdat anıtı.

ve er geç
göçüp gider.

Şair Eşref'ten -2-

Çektiğim cevr ü cefanın sebebinden sorma,
Deme kim: “Bad-ı havâ menkabe dellâli budur”;
Habs ile, nefy ile, işkence ile ömrü geçer,
İşte Türkiye’de şair olanın hâli budur.

Yeniden:

sorma!
çektiğim acı ve ıstırapların sebeplerini
sorma!

ve deme
‘ücretsiz öykü anlatanın
kazancı budur’ diye

hapisle, sürgünle, işkenceyle geçer hayatı
türkiye’de şair olanın
işte!

Şair Eşref'ten -3-

Vatanın hâl-i garibânesine baktıkça
Giryeye-i hûn-u hâmiyyetle gözüm doldu benim.
Günde bin türlü felâket olarak mesmuum,
Hâfızam: Hâne-i cellâda şebih oldu benim.

Yeniden:

baktıkça garip haline vatanın
kanlı yaşlarla doldu onurumdan gözlerim
ve günde binlerce felâketle zehirlendiğimden
belleğim:
cellathaneye benzedi benim

Şair Eşref'ten -4-

Ey pâdişâh-ı âlem düşman mısın zekâyâ?
Erbâb-ı iktidarı gördün mü saldırırsın;
Asrında kaldı millet üstadsız, kitabsız,
Havf eylerim yakında Kur’an’ı kaldırırsın.

Yeniden:

Ey dünya padişahı düşman mısın zekâyâ?
Şahsiyetli kimi görseñ
saldırır canına okursun;
Üstadsız, kitapsız kaldık çağında senin,
Böyle giderse korkarım Kur’an’ı kaldırırsın.

(1984)

❖ Tacettin Şimşek

Ezanı Kim Okuyacak?

Ezan, “duyurmak, bildirmek, çağırmak” anlamında bir kelime. Namaz vaktinin geldiğini hatırlatıyor. Sözlüklerde böyle yazıyor. Malum, ezanı okuyana da “müezzin” deniyor.

Ezan bir bildiri. Dünyaya ait kayıtlardan kurtulup Allah’a yönelmeyi ifade ediyor. Bu yönüyle bir özgürlük ilanı.

İlk ezanı neden Bilal okumuştur? Sesi en güzel olduğu için mi? Belki de hayır! Bilal kölelikten kurtarılmıştı. Bir özgürlük ilanını eski bir kölenin okumasından daha anlamlı bir eylem olabilir mi? Olayın sembolik değerini düşünür müsünüz lütfen!

Ezan hangi cümlelerden oluşur? Günde beş kez duyuyoruz ama yine de hatırlatmakta yarar var.

Yok canım, o kadar da değil.

“Adın ne?” demiş.

“Muusaa!” diye cevap vermiş adam. “Ya senin adın ne?”

“Valla, benimki de Musa ama o kadar uzun boylu değil.”

Gerçekten de o kadar uzun boylu değil. O bir mizahi hikâyenin sınırlarını aşar.

Hem biz merkez vaizi miyiz, müftü mü? İmam mıyız, müezzin mi? Bir garip mizah yazarıyız? Hikâyemize bakalım.

Aslında ezan bilmez, kamet bilmez bir hikâye kahramanına gelebilmek için anlatmak gerekir miydi, bilmiyorum. Hani bilmeyen başka kişiler de vardır belki diyerek... Lazım olunca kullansınlar diye... Bir nevi kamu hizmeti yani. Hayatı güzelleştiren mizaha, hayatı kolaylaştıran bir izah katmak için.

Bilirsiniz, inancımızda çocuk doğduktan sonra sağ kulağına ezan, sol kulağına kamet okunur. Ardından sağ kulağına adı söylenir. Adın güzel olması, çocuk tarafından onurla taşınması anne babanın sorumluluğudur. Bunun için azami süre yedi gündür.

Yedi günde çocuğuna güzel bir ad koydun, koydun; koymadın, devlet devreye girer ve çocuğuna ad koyar.

Yok canım! Daha neler! Yahu şaka yaptık, anlasanız! Bu hikâye böyle kuru kuru gitmiyor.

Sadede gelelim.

Turan’la Nuran çiftinin ilk çocuğu doğacak. Evde bir heyecan, bir telaş, sormayın gitsin!

Ha bu hafta ha öbür hafta, ha bugün ha yarın, derken, beklenen gün geldi çattı ve hanımefendinin sancıları başladı. Haydi! Hastaneye taşındılar. Çok şükür, kazasız belasız, sağlıklı bir kız çocuk dünyaya

geldi. Annenin de, çocuğun da durumu çok iyi...

Anne içeride bir doğum yaptı, babanın dışarıda kaç doğum yaptığını kimse bilmiyor.

O gün öğleden sonra bu küçük çekirdek aileyi eve gönderdiler.

Tamam da, bu çift annelikte babalıkta acemi. Burada yardıma koşması gereken kim vardır? Özellikle babaanne ve anneanne. Her iki tarafın annesi yani. Kaç çocuk yetiştirmişlerdir, Allah bilir. Çocuğun ilk banyosu yaptırılacaktır. Mevsim yazsa çocuk tuzlanacaktır. Emzirme, bezleme durumları... Hepsi önemlidir.

(Dedeler de koşup gelebilir ama onlar daha çok “Ben artık dedeyim.” havasındadırlar. “Ah dede vah dede sen neymişsin sen” tekerlemesinin ve “Dede dede, can dede, tespihi mercan dede.” türküsünün kapsama alanına girmenin keyfini sürecektir.)

Bir önemli nokta daha vardır. Onu da genç çifte hatırlatan birileri olmalıdır.

Çocuğun sağ kulağına ezan, sol kulağına kamet verilecek. Adı söylenecek. Sağlıklı, hayırlı bir çocuk olması için dua edilecek. Peki, kim yapacak bunu?

Dedelerden biri varsa, o yapar. Diyelim ki yok. O zaman iş babaya düşer. Hadi bakalım, babacık! Göster marifetini! Öyle biyolojik baba olmakla iş bitmiyor. Ezanı var bunun, kameti var, ad koyması var.

Bereket versin, ad altı aydır hazırdır. O mu olsun, bu mu olsun, vur tut; bir, olmazsa iki ad üzerinde anlaşmıştır. Ailelerin görüşü alınmıştır. Onların önerileri değerlendirilmiştir. Boşa konmuş dolmamış, doluya konmuş almamıştır. Velhasıl zor olmuştur ama bebeğin adına karar verilmiştir.

Çocuğun adı hazırdır da, şimdi bu ezanı, bu kameti kim okuyacaktır?

Baba köşe bucak kaçıyor.

“Ben bilmem, ben yapamam, ben ne anlarım?” doylaylarında geziniyor.

Yapma babası, şimdi bu çocuk senin yüzünden ezansız, kametsiz mi kalsın? Sen Yahya Kemal’in “Ezansız Semtler” yazısını okudun mu? Ezansız semtlerin çocuklarını nasıl bir gelecek bekliyor, biliyor musun? Senin çocuğun da öyle mi olsun istiyorsun?

Yok, istemiyorsan hadi oku şu ezanı, getir şu kameti, yap şu duayı, bitir şu işi!

Bak, çok kolay! Çocuğu kucığına alıyorsun, sağ kulağının olduğu tarafa “Allahu Ekber Allahu Ekber” deyip ezana başlıyorsun. Ezan bitiyor, sol kula-

ğının bulunduğu tarafa yine “Allahu Ekber, Allahu Ekber” deyip kameti okuyorsun. Bitirirken son “Allahu Ekber”lerden önce iki kez “Kad kameti’s-salâh” diyorsun. Ardından adını söylüyorsun çocuğun. “Allah’ım, sağlıklı, hayırlı bir çocuk olsun!” diye dua ediyorsun, bitiyor. Hepsi bu kadar.

Sana bu akli veren kişi, hastane odasında yapmıştı bu işi. İlk çocuğu doğduğunda eşinin yattığı koğuşa dalmış, hemşireden bebeği istemiş, almış, ezanı, kameti, adı, duayı bir çırpıda bitirmişti. Olağanüstü bir duyguydu. Aynı duyguyu tekrar tekrar yaşamak için bir düzine çocuğu olsun istedi. Ama üç çocukta kaldı.

Turan resmen kaçıyor. Ezanda, kamette gözü yok. Hani “Namazda gözü olmayanın ezanda kulağı olmaz.” ya! O hesap!

İki anne birden,

“Hadi, oku şu ezanı!” diyor.

Nuran,

“Hadi hayatım.” diye destek veriyor.

Turan’da hareket yok!

“Şey, diyor, ikinci ezanı okunurken çocuğun sağ kulağını camiden tarafa tutsam olmaz mı? Ne güzel, makamlı bir ezan olur. Rast, hicaz... Bahtımıza ne çıkarsa artık... İlerde deriz ki, çocuğumuzun kulağına ezanı Ahmet Yesevi Camii’nin imamı Nurettin Hoca okumuştur. Gerçekten güzel olmaz mı?”

“Saçmalama, diyor birinci anne. Öyle şey olur mu? Natürel ses lazım. Hoparlörden olmaz.”

“Cep telefonunu kulağına tutsam, oradan ezan dinletsem... O da mı olmaz?”

İki anne ile eş bir ağızdan,

“Olmaz.” diyorlar.

“Diyane TV’de ezan okunurken çocuğun sağ kulağını televizyona çevirsem...”

Yine bir ağızdan karşı çıkıyorlar:

“Olmaz!”

“O zaman, diyor Turan, camiye götürsem çocuğu, çıkışta imamdan rica etsem, “Hocam, desem, sevabına şu bizim çocuğun ezanını okur musun? Ezanı hoca okumuş olur. Çocuk da ileride hoca olur belki.”

“Olmaz!” diyor ikinci anne...

“Sen okuyabilirsin, hayatım.” diyor Nuran.

Turan biraz düşünüyor.

“Bir dakika, değerli annelerim. Bir saniye sevgili eşim, diyor. O iş bende...”

İki anne ve Nuran “Tamam, oldu bu iş!” diye düşünürken Turan, çıkış kapısının yanındaki diyafona yaklaşıyor. “Bas konuş!” düğmesine dokunuyor.

“Buyur, Toran Beg” sesini duyunca,

“Şehmuz, diyor, bize iki ekmek. Çok âcil.”

Cevap geliyor.

“Başım östüne.”

Beş dakika geçmeden kapı vuruluyor. Gelen kapıcı Şehmuz. Elinde iki ekmek.

Turan, ekmekleri alıp Şehmuz’a “Azıcık bekler misin?” dedikten sonra salona koşuyor, bebeği kucaklayıp kapıya geliyor:

“Şehmuz, diyor, babanın, ananın hayrına şu çocuğun kulağına ezan okur musun?”

Şehmuz şaşkın.

“Vallah Toran Beg, diyor, ben ezan ukumak bilmiyorum. Türki söylesem olur? Diyarbakır gözel bağlar, hanım e le le...”

Turan bitkin,

“Tamam, tamam, Şehmuz, diyor, güle güle!”

Kapıyı kapatıp salona dönüyor. Bebeği aynalı beşiğine yatırıyor. Salonda volta atmaya başlıyor.

Kim, kim, kim? Kızıroğlu Mustafa Bey... Değil, tabii. Hoş, olsa ona da okuturuz ya, nereden bulalım? Köroğlu’nu suya teptikten sonra adamdan bir daha haber alınamadı.

Turan çözüm bulmak için kıvranmalardayken kapı vuruluyor.

“İşte, diyor sevinçle. Ezanı okuyacak muhterem kişi geldi.”

Kapıyı açıyor. Karşısında saç sakalı birbirine karışmış, giysileri üzerinden dökülen bir adam.

“Ağabey, Allah rızası için...”

Turan,

“Seni Allah gönderdi.” diyor.

Adam,

“O nasıl laf, ağabey, hepimizi Allah gönderdi.”

“Haklısın, birader. Ne istiyorsun?”

“Allah rızası için...”

Turan’ın zihninde ardı ardına şimşekler çakıyor.

“Sadaka mı?” diyor. “Veririm ama bir şartla.”

“Ne şartı, ağabey, diyor dilenci.”

“Bizim çocuğun kulağına ezan okursan...”

Dilenci gülümsüyor.

“Tabii okurum, ağabey, diyor. Ben yarım hafız sayılırım.”

Bebek getiriliyor; dilenci bir güzel ezan okuyor, bir de güzel kamet getiriyor çocuğun kulaklarına. Ardından “Allah’ım, iyi bir insan, hayırlı bir evlat olsun, inşallah. Gönlü de cebi de zengin olsun. Benim gibi dilenmek zorunda kalmasın.” diye bir güzel de dua ediyor.

Yüklü miktarda sadakayı alıp gidiyor. Bir millî ve dinî sorun da böylece çözülmüş oluyor.

Cahit Can

Ocağı Sönesice Kocalık

Gülmeyin hâlime, ben böyle değildim
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!
Fidan gibi idim, şimdi eğildim
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

Buruş buruş oldu, bozuldu tenim
Ruhum derbederdir, çöktü bedenim
Değiştiren yıllar, ben aynı benim
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

Kulaklar duymuyor, dişler döküldü
Ayaklar taşımaz, ferim çekildi
Ummazdım, kocalık çok erken geldi
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

Her söylenen sözü duymaz kulaklar
Her azada başka başka illet var
Bilmem bu kocalık ne işe yarar?
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

Gözler uyku tutmaz, geceler uzar
Can tenden çekilir, bak azar azar
Bu ben, ben değilim; kim değdi nazar?
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

Mide perişan, ne yesem dokunur
Her bir azam başka tavır takınır
Ben bedenden, beden benden yakınır
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

İki büklüm oldu civanmert adam
Bastonum yoldaşım, ilaçlar gıdam
Haldaşım duvarlar, haldaşım odam
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

Baş belası imiş kocalık meğer
Hâlimden anlamaz, el âlem güler
Burnumun dibini görmüyor gözler
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

Tir tir titreyen şu ellerim sakar
Nereye dokunsa orayı yıkar
Gözlerim çapaklı, sümüğüm akar
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

Tansiyonum düşmez, artar şekerim
Kaşığı tutamaz, titrer ellerim
Damaklar yıpranmış, tek çorba yerim
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

Ayaklarda yel var, midede ülser
Başladı mı sancı iflahı keser
Boşalır alnımdan buz gibi bir ter
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

Kutu kutu ilaç, yetmedi diyet
Her ayda bir doktor, yılda bir heyet
Öksürük tuttu mu boğuyor meret
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

Dokunuyor diye her şey yiyemem
Farksız birbirinden gündüzüm gecem
Yarın var mı, yok mu; oldukça müphem
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

Bu kocalığı ben nerden bulmuşum?
Betim benzim attı, tezden solmuşum
Aynaya bakmaya korkar olmuşum
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

Boş olan dolmadı, dolu almadı
Ne yaptım ne ettim hayrı olmadı
Küçük bir çocuktan farkım kalmadı
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

Zay'ettin aklımı hem de bedeni
Nereden geldin de buldun ki beni
Satmaya da kalksam kim alır seni?
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

Mevsim güzdür; bitti baharım, yazım
Ne parada pulda ne malda gözüm
Çocuklara bile geçmiyor sözüm
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

İşimden gücümünden çektim el etek
Bu dünya ahvali neyime gerek
Akranlar yanımdan ayrılır tek tek
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

Bu meret illetin kocalık adı
Adımlar küçüldü, yollar uzadı
Yaşamak anlamsız, kalmadı tadı
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

Bir daha dünyaya gelirim şayet
Yaşamak istemem böyle bir afet
Gençlik kıymetini bilirim elbet
Hay kocalık, senin ocağın sönsün!

→ Melahat Özçoban

Necap Girdin Koluna?

Oteğ günü yolda yan yana görmüşler
 Âşık mı oldun şu gâvurun oğluna?
 Bulunmayan Bursa kumaşı mı sandın
 Necap girdin o mesmursuzun koluna?

İyi tanır bizim komşular onları
 Cibilliyetsizdir bütün hısımları
 Yok ki ele alınacak bir yanları
 Necap girdin o mesmursuzun koluna?

Adam sandın Liklok Hatça'nın oğlunu
 Kahvede geçirir gününün çoğunu
 Hep it köpek yedi varını yoğunu
 Necap girdin o mesmursuzun koluna?

O bizim mahallenin meymenetsizi
 Ne dediği ne ettiği belirsizi
 Varla yok arası çilbak evinsizi
 Necap girdin o mesmursuzun koluna?

Ben varcen diye tutturmuşsun temine
 Yoksa delirdin mi kız Çakır Emine
 Bu yarın dokuz çocuk verir eline
 Necap girdin o mesmursuzun koluna?

Sen bunu bir bilene danışmadın mı?
 Önceden görüşüp de tanışmadın mı?
 Çulsuz ürünbüzle hiç konuşmadın mı?
 Necap girdin o mesmursuzun koluna?

-Isparta ağzı-

→ Yasin Şen

Tıngır Elek Tıngır Sac

Sac başında yoruldum
 Yoğurt yedim duruldum
 Yiyenlere darıldım
 Tıngır elek tıngır sac
 Elim hamur karnım aç

Fırsat geçse destine
 Saman koyar postuna
 Anlamadım kastı ne
 Tıngır elek tıngır sac
 Elim hamur karnım aç

Bu dertleri yaz bitmez
 Yürü yürü yol bitmez
 El âleme söz yetmez
 Tıngır elek tıngır sac
 Elim hamur karnım aç

Bu işler paldır küldür
 Böyle gider mi kültür
 Durma ye kütür kütür
 Tıngır elek tıngır sac
 Elim hamur karnım aç

Kültür senin neyine
 Bir şey düşmez payına
 Selam söyle dayına
 Tıngır elek tıngır sac
 Elim hamur karnım aç

Lafı lafa çaplamış
 Duvarlardan hoplamış
 Çarpmış bölmüş toplamış
 Tıngır elek tıngır sac
 Elim hamur karnım aç

Duvardaki elekten
 Tarladaki kelekten
 Fayda nedir felekten
 Tıngır elek tıngır sac
 Elim hamur karnım aç

Halit Yıldırım

Nasreddin Hoca Akşehir'e Geri Dönüyor

Nasreddin Hoca ve Konya kadısının yaptığı son şiir müsabakasıyla ifşa olan Selçuklu matbuatının madrabazları sahtekârlıktan bir bir hapishaneyi boylamıştı. Günlerce bu olay hem yazılı matbuatta hem de Konya'daki tüm sohbet meclislerinde gündemden düşmedi.

Efsuni Baba, Fakızade Dursun ve Cihangir Efendi'nin Kardelen Ayşe Hatun olarak arzıendam etmesi milletin diline düşmüştü ve artık herkes ona "Zenne Dursun" adını takmıştı.

Farklı mecmualarda Nasih Efendi, Muasır Efendi, Celal Cahit Efendi, Kadim Efendi isimleriyle adeta Konya matbuatını tek başına idare eden Nukud Efendi'ye de "Bin Bir Surat Nukud" ismi takılmıştı.

Nasreddin Hoca ise halkın gözünde bir evliya olarak şöhret bulmuştu. Bu kadar şeytanlığı ancak bir evliyanın ortaya çıkarabileceği, bunun Nasreddin Hoca'nın bir kerameti olduğu dilden dile dolaşıyordu. Hoca ise bu durumdan rahatsızdı. Nasreddin Hoca bu işten aklanıp çıkmıştı ama bunda en büyük emek Cafer Efendi'nindi. Onun bir hafiye gibi çalışması birçok olayı aydınlatmıştı.

Hoca mecmuadaki işlerini Cafer Efendi'ye devretmişti. Kendisi artık Selçuklu sultanının hususi meclisinde gerçek ediplerle edebi sohbetlere katılıyordu. Ancak burada da yağcılık, birbirinin önüne geçmek için yapılan ayak oyunları da Hoca'nın midisini bulandırmıştı. Koca koca adamlar Allah'ın verdiği bir yeteneği dünyalık menfaat elde etmek için kullanmaktan hiç mi hiç çekinmiyorlardı. Hatta kimisi de Arap ve Fars şairlerinin şiirlerinden apardıkları beyitleri, mazmunları kendi öz mallarıymış gibi sunmaktan da çekinmiyorlardı.

Ayrıca daha dün Nukud Efendi'nin farklı isimlerde açmış olduğu mecmualarda birbirlerine salya sümük saldıran erbab-ı kalem şimdi kuzu sarması olmuş hep bir ağızdan Nukud Efendi ve Zenne Cihangir'e saydıyorlardı. Kardelen Ayşe Hatun'a âşık olan ve ona gazeller, kasideler yazan birçok kerli fellî şair de şimdi onun bir kadın olsa ne kadar hafif meşrep bir aşüfte olacağından dem vurarak mecmualarındaki köşelerinde ahlak dersleri vermeye başlamıştı.

Bu olayların üzerinden iki ay geçmemişti ki Bin Bir Surat Nukud Efendi ve Zenne Cihangir, araya hatırı sayılır adamlar koyarak yaşlarının geçmişliğinden bahisle hapisten çıkmışlardı. Bu son durum da Hoca'nın adalete olan inancını zedelemişti. Daha dün onlara hakaretler eden kalemler bir anda ağız değiştirmişler ve "adalet yerini buldu, hatadan dönüldü, adalet bir kez daha vicdanları güldürdü" manşetleri atarak altına da methiyeler düzmeye başlamışlardı.

Hele hele Zenne Cihangir diye dalga geçtikleri Cihangir Efendi'ye ve onun müstearı olan Kardelen

Ayşe Hatun'a da sahip çıkılmış, onun bir ahlak abidesi ve ahlak muallimi olduğundan dem vurulmaya başlanmıştı. Güya o insanlara bir ders vermişti. Bu arada Hoca'yı "evliya" olarak niteleyip bu şeytani planları ancak Nasreddin Hoca gibi bir evliyanın kerameti bozabilirdi diyenler şimdi Hoca'ya selam dahi vermekten imtina ediyorlardı. Hatta birkaç erbab-ı kalem Hoca'ya:

"Aman Hoca Efendi, sana saygımız sonsuzdur ama bu adamlar dışarı çıktıktan sonra şerlerinden emin olabilmek için senden uzak durmamız lazım. Sen evliya meşrep bir adamsın bunlar sana değil bir, bin tuzak daha kursalar sen yine kurtulursun. Bizim böyle bir meziyetimiz yok, kimse bize gapten haber getirmez. Aman bizi mazur gör." diye maruzat bildirip hemen onun yanından uzaklaşıyorlardı. Artık Hoca'yı saraydaki şuara meclislerine de çağırıyorlardı.

Tüm bunlar üst üste gelince Hoca payitahtı terk etmeye karar vermişti. O Akşehir'i ve oradaki sade hayatı özlemişti. Bir gün buradan kimseye haber vermeden çekip gitmeyi kafaya koymuştu. İlk önce bütün işleri ve mecmuasını Cafer Efendi'ye devretti.

Hoca çoktandır "Memleketi özledik!" diye başının etini yiyen eşini ve çocuklarını da Akşehir'e giden bir kervan ile gönderdi.

Bu arada kendisine Akşehir mutasarrıfından bir davetname gelmişti. Mutasarrıf Efendi, Hoca'yı kızı Fadime Hatun'un düğününe davet ediyordu. Bu son davet üzerine Hoca hemen Konya'da edindiği gayrimenkullerini de Cafer Efendi'ye sattı, kendisine bir eşek aldı ve Akşehir'e doğru yola çıktı.

Bu esnada aklına bir muziplik geldi ve eşeğinden inip bu defa ona ters binerek tekrar yola koyuldu.

Hoca yolda kendisini tanıyan bir adamla karşılaştı. Adam, Hoca'nın eşeğe ters binmiş halini görünce merakla sordu:

"Hoca eşeğe ters binmişsin. Nereye böyle?"

Hoca gülerek:

"Arkamı kollayayım dedim."

Adam şaşkın şaşkın:

"Niye ki?"

Hoca:

"Neden olacak, şairlik hevesiyle buralara geldim. Başıma gelmeyen kalmadı. Şimdi bu entrika dolu memleketi terk ediyorum. Ne olur ne olmaz diyerek ben yine de arkamı kollayayım dedim."

Adam:

"Peki nereye gidiyorsun?"

Hoca:

"Akşehir'e gidiyorum."

Adam tebessüm ederek:

"Ben de Akşehirliyim Hoca. Yoksa Akşehir muta-

sarrıfının kızı Fadime Hatun'un düğününe mi gidiyorsun?" diye sordu.

Hoca biraz düşündü. Sonra o günlerde meşhur olan Tayfurizade Ferdi Efendi'nin bir gazelini kendine uyarlayarak başladı gazel atmaya:

"Hey hey! Ne ümitle geldik koca şehire
Rastlamadık bir vicdan-ı tahire
Allah sonumuzu hayır getire
Aboooo!

Hadi gel karyemize avdet edelim
Fadime Hatun'un düğününe icabet edelim
Hey hey! Dursun zenne olup bir fistan giymiş
Alavereyi bir uyanıklık saymış
Verdiği er sözünden hemencik caymış
Abooooo!

Hadi gel karyemize avdet edelim
Fadime Hatun'un düğününe icabet edelim

Hey Hey! Nukud derler bin bir surat bir âdem
Bazen ceviz, bazen armut, bazen de badem
Bu cıfıtın olduğu yerden bırakın gidem
Abooooo!

Hadi gel karyemize avdet edelim
Fadime Hatun'un düğününe icabet edelim

Erbab-ı kalem birbirine durmuşlar
Kalemleri silah edip vurmuşlar
Menfaat için bir birini kırmışlar
Aboooo!

Hadi gel karyemize avdet edelim
Edepsiz, hikmetsiz edipliği nidelim

Bir başkadır Akşehir'in havası
Gözümde tütüyor isli tavası
Bize göre değil şu payitahtın ovası
Abooooo!

Hadi gel Akşehir'e kaçalım
Akşehir gölüne yoğurt çalalım

Adam, Hoca kafayı yedi diyerek oradan uzaklaşmaya çalışırken bir yandan da Hoca'nın gazelini dinleyip ne dediğini anlamaya çalışıyordu. Hoca artık gazelin son beytini tekrarlamaya başlamıştı. Adamcağız birden olduğu yerde durdu. Hoca'nın sözlerini düşündü. Evet, sonuna kadar haklıydı. Birden kararını değiştirdi ve Hoca'ya doğru koşmaya başladı. Bir yandan da Hoca'ya bağıırıyordu:

"Hoca, beni de bekle. Akşehir'e beni de götür! Ya beni de götür ya sen de gitme!"

→ Mulla Nasreddin

Gelmedi

Bir periye gönül verdim düşümde
Gözümü yoluna diktim gelmedi
Ok girecek yer kalmadı döşümde
Kaç kere la havle çektim gelmedi

Kâh Maçın'e gittik kahi Yemen'e
Bal yerine ağzım vurdum çemene
Gözyaşımı salıverdim çimene
Saçıma pıtırak ektim gelmedi

Saldığım nameler varmaz Konya'ya
Malihülyam gelmez oldu gönyeye
Balık tutmak için gittim Kenya'ya
Kaç kez toruma pil taktım gelmedi

Derdimi katladım deste eyledim
Kaz dağlara çıktım türkü söyledim
Kahpe felek sana nettim neyledim
Her gün zıvanadan çıktım gelmedi.

Kapatır sanıyor kabahat özü
Sövdükçe hoşlanır kendine düzü
Altına kaçırıldı görünce gürzü
Aklımı yerine çektim gelmedi

Yeter Mulla sözü derine salma
El alıç topluyor sen ise alma
Atını tavlatıp yolundan kalma
Kaç kere ardıma baktım gelmedi

NOT: Memâlik-i Selçukî şuarâsı ve fuzâlası ile mecmuâmızın müdâvimîn ve mütecessisîni tarafından Açikkara idarehânesine epeyce nâme ve ulak irsal olunup Nasreddin Hoca'nın başına bunca işi açan manzumesi suâl olunmuştur. Nasreddin Hoca, tefrikâsının hitâma ermesi hasebeyle mekuz manzume-yi Arab hurufâtından Frenk hurufâtına tebdil eyleyerek meraklısına arz eyleriz.

Açikkara Heyet-i Edebiyesi

❖ Ali Kemal Yiğit

Benden Bilir

Etmeyin evladım ananız hasta
Tuzlu, tuzsuz demez yer benden bilir
Tereyağ karışık yediği pasta
Babanız gönderdi der benden bilir

İftira, rivayet var mıdır dinde?
Ezber edilip söylenmez günde
Babası ölmüş ya fi tarihinde
Deneme yap ister, sor benden bilir

Usandım arkadaş hazırım pese
Kulağım alışkın hep aynı sese
Serdiği sergiye çocuk işese
Söyleni söyleni yur benden bilir

Şunlara dikkat et ben bunu derken
Ben zaten kaçarım kör sabah derken
Önem ver sofrada bir bişe yerken
Kaşığı, çatalı kır benden bilir

Günlük yüz hap içer çürüdü dalak
Doktordan raporlu hasta yatalak
Bir gözü meleviş biri katarak
Görmüyor dünyayı kör benden bilir

Bakın be dostlarım şu hâle bakın
Manzara içinde manzara, çakın
Tutun kollarıma kelepçe takın
Suratına tokat vur benden bilir

Babası seyisti gözü attı mı?
Yoksa böyle ahlak her avratta mı?
Bayram günü Buş öldürdü Saddam'ı
Bahse girerim ki sor benden bilir

Kemal'im yalvardım hap vermez hancı
On çocuk doğurtur bendeki sancı
Avradın Allah'a yok ki inancı
Başına iş gelse bir benden bilir

❖ M. Nihat Malkoç

Gariban

Garibanın icra gelir
Kırılmış mezar taşına
Dertler düğüm düğüm olur
Kan karışır gözyaşına

Çoğu gün aç susuz gezer
Gelen üzer, giden üzer
Gayri hayatından bezer
Zehir doğranır aşına

Bardağı var, çayı noksan
Ok'u olsa, yayı noksan
Umutlardan payı noksan
Neler gelmez ki başına

Giyinince karaları
Köz köz olur yaraları
Göge değer naraları
Kirpiği değer kaşına

Bahçesine bahar gelmez
Bahtı kara, yüzü gülmez
Ölmek istese de ölmez
Zemheri tüner kışına

Suya gitse çeşme kurur
Kör taş atsa ona vurur
Tohum ekse yerde çürür
Bu durum gitmez hoşuna

Tükenmez çektiği çile
Gözyaşları döner sele
Dikenden varamaz güle
Düş kurar boşu boşuna

Selâm verir, alan olmaz
Kapısını çalan olmaz
Sözlerinde yalan olmaz
Avcı dadanır kuşuna

Yuvası yok, eşi yoktur
Kurusu yok, yaşı yoktur
Bir öğünlük aşı yoktur
Kâbuslar çöker düşüne

➤ Mehmet Pektaş

Tam Kapanma

Genç korona virüs Cavit, üzerinde yaşadığı vakanın ölmesiyle birlikte son anda kendini hastaneden dışarı attı. Kafasını giriş kapısının yanındaki çöp kovasına çarparak durabildi. Sersemlemişti. Hemen toparlanıp oradan uzaklaştı, bahçedeki banklardan birisinin üzerine oturdu. Baştan aşağı ter içindeydi, derin derin nefes alıp veriyordu. Olayın şokunu üzerinden atamamıştı. Otomatik kapının her açılışında tekrar hastaneye düşme korkusuyla yerinden sıçırıyordu. Orada rahat edemedi, arka taraftaki ağaçların kuytusunda, gece karanlığında görünmeyeceği bir yere geçti.

“Ne sıcaktı öyle! İçeride biraz daha dursam ben de ölüp gidecektim. Ucuz kurtuldum.” diye kendi kendine söylendi. Serin hava Cavit’i kendine getirmişti. Ağacın altına uzanıp ellerini başının altına koydu, bacak bacak üstüne attı. Olup biteni artık daha iyi yorumlayabiliyordu.

“Ulan tam da her şey yolundaydı. Ekmek elden, su gölden geçinip gidiyordum. Ne vardı sanki şu adamın üstünde bu kadar uzun kalacak. Adam ateşlenince iyice mayıştım. Ambulans gelince yerimden kalkamadım, kendimi hastanede buldum. Haftada, on beşte bir, yer değiştirip dursam bunlar başıma gelmeyecekti. Gül gibi geçinip gidecektim. Ah aptal Cavit ah! El ne yapıyorsa aynısını yapsana. Wuhan’da da yedin aynı haltı. Marifetmiş gibi herkesten önce sen çıktın memleketten.”

Cavit, her ne kadar hastaneye düştüğü için kendine kızsada ölümünden döndüğü için mutluydu. İçeride tam da uykuya dalmak üzereydi. Yeniden uyku bastırdı, esnemeye başladı. Çok geçmeden uykuya daldı. Sabah güneş ışıkları yüzüne vurunca uyandı. Ayağa kalkıp gerindi. Hastaneye doğru ters bir bakış attıktan sonra kışk deyip tükürdü. “Alın hastanenizi başınıza çalın!” diyerek hastane bahçesinden çıktı, yol boyu yürümeye başladı. Bir taraftan da kendi kendine söyleniyordu:

“İyi oldu şu hastaneden kurtulduğum. Kaç haftadır, otur otur sıkıldım. Oh dünya varmış.” Cavit, bir saat kadar yürüdüktan sonra yoruldu. Biraz soluklanmak için yol kenarındaki parka oturdu. Etrafta tuhaf bir sessizlik hâkimdi. Ortalıkta ne insan ne de bir virüs vardı. Tüm işyerleri de kapalıydı. Yoldan tek tük araçlar geçiyordu o kadar. İstemsizce sol kolunu kaldırıp bileğine baktı:

“Tüh be saat de içeride kalmış!” dedi. Sonra birden telaşlandı:

“Lan yoksa telefonu da mı unuttum? Hah neyse telefon buradaymış.” Cavit, telefonundan saate baktı, saat 9’a geliyordu:

“Daha erken tabii. Pazar günü insanlar uyuyor dur.” Telefonunu tekrar cebine sokarken:

“Ulan pazar demişken uzun zamandır pazara gitmiyorum. Bugün bir semt pazarına gideyim de gönlüme göre birilerine bulaşayım.” dedi. Sonra bu fikri beğenmedi:

“Yok yav ne yapacağım pazarda! Pazara fakir, fakara en fazla orta direk gelir. AVM’ye gideyim en iyisi. Zenginlerle takılayım.” Bu fikri de beğenmedi:

“Yok yok AVM’ye girmek zor olur. Güvenlik, güvenlik sıkıntı. İşin yoksa bir de HES kodu al. En iyisi düğün... Hem epeydir eğlenmiyorum. Yoğun bakımda kapandım kaldım.” Bunları söylerken aklına daha başka bir şey geldi.

“Eğlence merkezleri açıldı mı acaba? Açılmıştır, açılmıştır. Tamam, bugün âlemlere akıyorum yihuu!” Cavit’in eli önce coşkuyla havaya kalktı, sonra da karnına gitti:

“Ama önce karnımı doyurayım.” Yerinden kalkıp karnını doyuracağı bir yer aramaya başladı. Saatlerce yürümesine rağmen hiçbir yer bulamadı. Açık olan birkaç yerin kapısında ise “Sadece paket servis” yazıyordu. Bitkin halde bir kaldırıma çöktü:

“Bu işte bir tuhaflık var. Normalde buralar kum gibi insan ve virüs kaynar. Ne insan var ne de virüs. Saat kaç oldu acaba?” Saate bakmak için telefonunu çıkardı. Öğlen olmuştu. Etrafına bakınırken az ilerde esmer tenli, sakallı iki virüs gördü. İkisi de kafalarına sarık benzeri kırmızı birer başlık takmıştı. Kendi aralarında tartışır gibi bir halleri vardı. Cavit, önce yerinden kalkıp virüslerin yanına gitmeye yeltendi, sonra tiplerini beğenmediğinden vazgeçti. Kafasını başka yöne çevirdi. Çok geçmeden virüsler onu fark edip birbirlerine gösterdiler. Cavit, göz ucuyla virüslerin kendisine doğru geldiğini görünce kafasını iyice çevirdi. Virüsler Cavit’in yanına gelince ellerini parmak uçları yukarı gelecek şekilde göğüs hizasında birleştirip hafif eğilerek:

“Namaste” dediler. Cavit duymamazlıktan geldi. Virüsler tekrar:

“Namaste” deyip Cavit’in omzuna dokundular. Cavit, ister istemez dönmek zorunda kaldı.

“Ne diyorsunuz oğlum ne namazı?” dedi. Virüsler: “Bharatey, İndian, Hindu...” deyip ona bir şeyler anlatmaya çalışıyorlardı. Cavit’inse canı zaten burnundaydı:

“Yok Hindu. Türkçe var, Çince var.” deyip onları başından savmak istedi. Virüsler ısrarla bir şeyler anlatmaya devam edince Cavit “Bunlar herhalde namaz kılanlara bulaşmak için camiye soruyorlar.” diye düşündü. İlerideki minareyi göstererek:

“Namaz orada.” deyip karşıyı işaret etti. Virüsler yine ellerini göğüs hizasında birleştirdiler. Güler yüzle:

“Shukriya!” deyip uzaklaştılar. Cavit, arkadan:

“Ulan koca şehirde topu topu iki virüs görebildim. Onların da ne dedikleri belli değil. Haydi diyelim insanlar virüse bir çare buldu, virüsler yok oldu. İnsanlar nereye gitti? Haydi diyelim virüsler insanları yok etti. O zaman virüsler nerede? En iyisi arkadaşları arayıp birinin yanına kapağı atmak. Böyle olursa ne karnımı doyurabileceğim ne de kalacak yer bulabileceğim.” dedi. Telefonunu çıkarıp rehberine göz attı. Önüne ilk gelen Cahit oldu. Telefon uzun uzun çalmasına rağmen cevap veren olmadı. Bunun üzerine Ferit’i aradı. Telefonun ikinci çalışından sonra Ferit’in sesi duyuldu: “Alo.”

“Ferit naber?”

“İyidir kanka. Bodrum’dayım, eğleniyorum.”

“Bodrum mu, ne yapıyorsun kanka orada?”

“Oğlum tam kapanma oldu ya biz de Bodrum’a geldik.”

“Ne tam kapanması?”

“Ohoo senin dünyadan haberin yok. Bayram sonuna kadar sokağa çıkma yasağı var. Millet şehri terk etti, tatil bölgelerine veya memleketine gitti. Neyse kanka ben seni sonra ararım, burası iyice kalabalıklaştı, biraz keyfini çıkarayım.”

Cavit, bu defa Hamit’i aradı. Hamit’in sesi yerine telefonda çok yüksek bir dans müziği geliyordu. Cavit, telefonu kapatıp Raşit’i aradı. Raşit’in telefonu iyi çekmiyor, sesi bir gelip bir gidiyordu. Cavit buna rağmen onunla konuşmaya çalıştı:

“Raşit, beni duyuyor musun, neredesin?”

“Ula Cavit sen mi... Yayladayım ula yayladayım!”

“Ne yaylası?”

“Yayla deyirum sağa yayla.”

“Yayla mı?”

“Ula uşağum anlamay misin yaylaya celduk!”

“Ne işin var yaylada?”

“Tam kapanma olunca biz de bir yaylaya... Burası insan kaynayı. Horon... Kemeççe... Sen... dıt dıt dıt” Telefon kapanmıştı. Cavit tekrar aradığında telefona ulaşamıyordu. Bu defa Sabit’i aradı.

“Alo”

“Alo, nasılsın Sabit!”

“Eyilük saluk, sen nasısın, çıkdun mu hastaneden?”

“Çıktım ama pek iyi değilim. Neredesin?”

“Tam kapanma olunca köye geldük. Burda kapanma neyin yok. Neden aradun?”

“Buralardaysan ziyaretine gelecektim.”

“Delü müsün? Şehirde her yer kapalı. Sen de git bir yerlere.” Cavit, Sabit’ten sonra Sacide’yi aradı.

“Sacide naber kız?”

“Bomba gibiyim Cavit, yazlıktayım. Bu tatil çok iyi oldu. Sen nerelerdesin? Ege’de mi yoksa Akdeniz’de mi?”

“Ben mi? Ben şey... Ben seni sonra arayayım.”

Cavit’in morali iyice bozulmuştu. Sait’i aradı.

“Oo Cavit 19, naber koçum?”

“Bırak şimdi boş muhabbeti Sait. Neredesin?”

“Villadayım kardeşim, havuz başında tatil yapıyorum. Sen nerelere kaçtın?”

“Ben bir yere kaçamadım. Sokakta kaldım. Tam kapanmadan falan haberim yoktu.”

“Atla gel kardeşim, burada ortam süper.”

“Nasıl geleyim Sait? Her yer kapalı.”

“Otogara veya havaalanına bir bak kardeşim bu taraflara gelen olursa...”

“Tamam Sait tamam. Sana iyi tatiller.”

Cavit, bu defa da Seyit’i arayıp direk lafa girdi.

“Neredesin Seyit?”

“Çeşme’deyim Cavit’im. E bir senedir yorulduk. Tatil bizim de hakkımız değil mi?”

“Ulan bana niye haber vermediniz mi?”

“Ne bileyim oğlum? Sen hastanede değil miydin?”

“Dün gece çıktım.”

“Valla gelebilirsen gel bu taraflara. Orada kimse kalmadı. Sıkıntıdan patlarsın.”

“Sıkıntıdan değil ama açlıktan patlayabilirim.”

Cavit, son bir umutla Vahit’i aradı.

“Vahit ne olur bir yere gitmedim, buralardayım, de.”

“Kafayı mı yedin oğlum kimse kalmadı ki? Ben niye kalayım.”

Cavit neredeyse rehberindeki tüm virüsleri aradı. Virüsler tam kapanmayla birlikte tatil beldelelerine, otellere, köylere akın etmişti. Cavit, kara kara ne yapacağını düşünürken camiye yönlendirdiği virüslerin öfkeli bir şekilde kendisine doğru geldiklerini gördü. Tekrar bir diyaloga girmeye niyeti yoktu. Yerinden kalktığı gibi hızlı adımlarla uzaklaşırken telefonu çaldı. Arayan biraz önce telefona cevap vermeyen Cahit’ti:

“Buro kaç dakikadır arıyorum, meşgulsün. Nap-tın çıktın mı hastaneden?”

“Çıktım, çıktım.”

“Bundan sonra daha dikkatli olursun herhalde. Hayırdır neden aramıştın?”

“Hiç öylesine aradım. Kim bilir şimdi sen de hangi turistik şehirdesin?”

“Yok baba İstanbul’dayım, bir yere gitmedim.”

“Tam kapandı yani...”

“Kapandı kapanmasına ama Boğaz’da bir yalıya kapandım. Görsen burada ortam harika. Herkes Ege’ye, Akdeniz’e kaçtı, ben iyi ki burada kalmışım. Sabah akşam parti var. Her taraf insan dolu. Birini bırakıp öbürüne bulaşıyorum.” Cavit’in ağzının suyu akmaya başlamıştı.

“Gerçekten mi?”

“Vallahi billahi! Hem buradakiler bırak maske takmayı, bizim varlığımıza bile inanmıyorlar. Virüs tamamen uydurma diyorlar.”

“Deme! Peki ya mesafe?”

“Oğlum güldürme beni ne mesafesi! Ayıptır söylemesi mesafe sıfır. Herkes kucak kucağa.” Cavit’in ağzı kulaklarında idi:

“Konum at kanka, ben de geliyorum.”

→ Ziyâ Nûrdan

Yıkamaz ki

Yıkılmak nasıl bir şey pek de zor olmamalı
Emanet taşıdığım dert beni yıkamaz ki!
Göz dediğimiz öyle kolayca dolmamalı
Yüreğimi kanatan fert beni yıkamaz ki!

Sabır denen orucu kırk senedir tutarken
Ufak tefek sözleri gözü açık yutarken
Dost denilen insanlar üç kuruşa satarken
Arkamdan hançerlenmiş sırt beni yıkamaz ki

Meleği murat etsem şeytan gelir düşüme
Ar edip saymam ki yumruk inse düşüme
Bahara teslim olsam karlar yağar başıma
Zemherinin artığı kart beni yıkamaz ki!

Cebelleşirken ecel en zayıf yanım ile
Çileyi anlatırım en süslü tanım ile
Yakalasa nefsimi acıyan canım ile
İnsafla beslediğim kurt beni yıkamaz ki!

Ağustosa inansam bahtıma boran eser
Temmuza bir uğrasam haziran selam keser
Nisanı alkışlasam mayısım bana küser
Yaz diye aldandığım mart beni yıkamaz ki!

Kaç yönde kaybolurken kaç köyden de kovuldum
Eğri yoldan vazgeçip doğrusuna tav oldum
Yükseklerden uçarken alçaklara av oldum
İhanet maskesinde mert beni yıkamaz ki!

Beslediğim ümidim azar azar yitse de
Hayatımın romanı acı sonla bitse de
Hiç gülmeyen yüzüme bir tebessüm yitse de
Huzur için koşulan şart beni yıkamaz ki!

→ Mehmet Osmanoğlu

Çay Güzellemesi

keyfin yerine gelmez ne yesen ne içsen de
zinhar düzeltemezsin beş karışık façayı
salımlı tablet gibi içine salmalısın
şöyle dilini burkan bir bardak demli çayı

gündelik keşmekeşle boğuşurken nefessiz
çözemezsin her yanda gördüğün bulmacayı
kurumuş dudakların bir ölü kadar sessiz
ıstırapla beklersin bir bardak demli çayı

yorgunluk sarmalanır bütün hücrelerine
sıçrayıp geçemezsin şu küçücük sığ çayı
bir titreme karışır boncuk boncuk terine
serum diye içersin bir bardak demli çayı

kaldırır üç vakte dek seni dimdik ayağa
ritimlerin düzelir kurtarırsın paçayı
koşarak tırmanırsın orta halli bir dağa
öncesinde alırsan bir bardak demli çayı

semaverde bir başka lezzet ufkuna varır
ucunu bırakırsın, kaçtı içtiğin sayı
bitince kirpiklerin titreyip de yalvarır
“son kez doldurur musun bir bardak demli çayı”

buğusunda demlenir gönül muhabbetleri
bırakırsın kendinle, düşlerinle kavgayı
tebessümler dokunur çizgilenmiş yüzüne
yudum yudum çekerken bir bardak demli çayı

gözlerin yağmur olup çingilar savurunca
alevler kaplayınca kapıyı ve bacayı
anıların enkazı sahiline vurunca
damardan zerkedersin bir bardak demli çayı

şimdi kuytusundasın hayat denen mahzenin
görmedin çaydan başka kan kırmızı sefayı
hatırı kırk yıl ise bir tek fincan kahvenin
bir ömür hatırla iç bir bardak demli çayı

➤ **Mehmet Aluç**

Derinlemesine Tahlil ve Analizimle Liseli ve Üniversitelinin Anlaşılmaazları, Çıkmaazları, Açılmaazları

“Liseli hayallerin, üniversiteli gerçeklerin peşindedir Liselinin elinden tutulur, üniversitelinin belinden Liseli vurdumduymaz, üniversiteli asla uyumaz Üniversiteli aşktan anlar not peşinde koşar”(Alıntıdır)

Giriş:

“Liseli hayallerin, üniversiteli gerçeklerin peşindedir İlkokul ortaokul bitmiştir. Kendini yorgun hisseden öğrenci büyümenin rehaveti ile her şeyi ben bilirim modunda liseye başlamış, birini severek kendini ispatlamanın derindedir. Okumayı bir kenara koyarak baba parasını yemenin telaşında, gerçekleri üniversiteye bırakarak gününü okulda haylazlıkla boş vermişlikle geçirmenin peşindedir. Şöyle bir okuyayım babamın emeğini boşa geçirmeden başarı içinde üniversiteyi kazanıp vatana millete hayırlı olayım düşüncesinde olan gençler de çıkar elbette.

Gelişme:

“Liselinin elinden tutulur, üniversitelinin belinden” Bu olumsuz gelişmeyle kız peşinde koşan liseli öğrenciler birbirlerine sevgi ile bağlanır, dersi ekerek el ele tutuşup gününü gün ederler. Lise son sınıfa kadar böyle geçer. Başarı sağlamadan kırık notlarla mezun olunamayacağını farkına varan babanın fırçalarıyla, sanayiye çırak verilme korkusuyla son gaz liseyi bitirir ve üniversiteye girmek için gece gündüz çalışır. Üniversiteye girene kadar sevgilisiyle el ele olmayı bırakır: “Sevgilim sen belimden tut, bana destek ol, ne olursun! Ben de sana destek olayım, birlikte kazanalım üniversiteyi. Bu yaştan sonra çırak olamam, kazık kadar oldum. Yanına benim gibi hiçbir şey bilmeyen aylak insanı yanına alarak hiçbir usta masrafa girmez.”

Ana-baba konusu:

“Liseli vurdumduymaz, üniversiteli asla uyumaz” Ana baba konusu evladını okutarak vatana millete hayırlı evlat olmasını, bir meslek edinmesini (gerçi üniversite okuyup mühendis falan filan olarak çıkanlar garsonluk yapıyorsa da aile çocuklarını belki mesleğini icra eder umuduyla okutur), evlenerek yuva kurmasını, kendi ayakları üzerinde durarak evini geçindirmesini istemeleridir. Liseden sonra babasının gerçekleri söylemesiyle hayata vakıf olan üniversiteli, bir vakıftan burs alarak artık o vurdumduymazlığını silerek, gece gündüz çalışma moduna girmiştir. Lise yıllarında sevdiği şimdilerde aşkla bağlandığı sevgilisi ile aynı üniversitede okurken hayata atılmak için uykularını haram eder, mütemadiyen çalışır. Dün sevgiyi aşk sanırken bugün aşkın evin ihtiyaçlarını karşılayarak sevdiğini mutlu etmek ol-

duğuna vakıf olur. Not peşinde koşar, bir an önce en iyi derece ile mezun olup hayata atılarak sevdiği ile mutlu bir yuva kurmak için o kurs senin bu kurs benim dola-nır durur.

Duygu ve Hislerin Yoğunluğu:

Sevdiği ile rahat bir hayata atılmanın his yoğunluğu ile devam eden hayat... Önüne neyi çıkaracağını ya da alıp nereye bırakacağını bilmeden devam eden hayat... Onun sonucunda ya sevinç ya da az sevinç, çok hüsrana ya da daha çok hüsrana...

Olayın Gerçek Boyutu

Olayın gerçek boyutu gözler önünde yani aşıkâr belli... Sinyal gücü yüksek algılama modunda anlamak ve idrak etmek için zaman geç olabilir hemen anla.

Düşünce Yapısı Babında:

Düşünce yapısı hayata atılmada sorumlu birey olarak topluma yararlı olmanın babında, yapısında, algısında bir durum söz konusu.

Olayın Boyutu Hakkında:

Olayın boyutu düşlere hayallere sığsa da, birilerinin bu düşlere izin vermeden “Benim dediğim olur ulen!” diyerek, kavimler göçünde dahi kimseye koltuğunu makamını vermemek adına bir çalışma içinde olanlar vardır. Bunlar koltuklarını korumak için kıçlarını dahi kılmıdamadıklarından olan bunların sancısını çekenlere yani bizler olur. Torpil mor pil için güç getiremeyenlerin hazin bekleyişi hala canlılığını korumaktadır. Bu mod ile hayat yolunda yırtık kotla yürüyen gençlerin sıkıntısı devam ederken ne söylene bilinir ki? Onca emek heba olurken içinden birkaçının hayata atılarak gerçek mesleğini icra ettiği bir derin çelişki ile çıkmazlar boyutunda...

Sonuç:

Bekleyeceğiz ve göreceğiz! Mezuniyetten sonra tekrar imtihan bekleme sürecini, araya torpil mor pil, dayımayı bulma telaşını hatta yeğen olma derdini, köprüyü geçene kadar ayıya dayı deme olayını göreceğiz.

Dün not peşinde koşan mezun öğrenci bugün şok olmanın peşinde ve derindedir artık. Yaş otuza yaklaşırken dünya evine girme trenini kaçırmama telaşında eller kollar bağlı, halde gönüller üzgün bekleme modundadır. Yaş kemale erse de, kemale ermesine izin verilmeyen çarpık bir yaşantı vardır, vesselam.

❖ **Salman Kapanoğlu****Doymamak-Mühendislik-Doktorlar-Kadın Şairlere-Allah'a Yaklaşmak****Doymadan Kalkmak**

Bir programda iki ozan, türkü söyleyip atışma yapacaklardı. Beraberlerinde iki ozan daha getirmişler, program hayli uzadı. Dördüncü ozan üç türkü söyleyip incekken altı türkü söyledi. Seyirciler haliyle sıkıldı. O devam etti: “Sevgili seyirciler, doymadınızsa bir türkü daha söyleyim.” Seyircilerden çıt yok. Ben sahneye fırlayıverdim:

“Siz değerli ozanımızın türkülerine doyum olmaz ama doymadan kalkmak da sünnettir.” dedim.

Seyirciden öyle alkış geldi ki bu alkışlar bana mı ozana mı anlayamadım.

Geleceğin Uçak Mühendisleri

Millî Eğitim Müdürlüğünün organize ettiği, liseli öğrencilere yönelik eğlence maksatlı bir programda vali, belediye başkanı ve diğer bütün protokol oradaydı. Program çok güzel ilerliyordu ki kapalı spor salonunun en arka sıralarından bir öğrenci, kâğıttan yaptığı uçağı öne doğru attı. Olup biteni sahnedeyken seyrediyordum. Kâğıt uçak, yukarıdan aşağıya doğru süzülerek geldi geldi alçalarak valinin sol taraftan burnuna çarptı. Vali rahatsız olunca, protokol panikledi.

Millî eğitim müdürü ayağa kalkarak, uçağın geldiği yere dönüp tam bağırıp çağıracaktı ki ben sunuculuk refleksi ile:

“Biliyoruz gençler, geleceğin atom mühendisi, uçak mühendisi olacaksınız; bunu kâğıttan yapma uçaklarla ispat etmeye ne lüzum vardı?” dedim.

Protokol gülüştü, böylece büyük bir huzursuzluk önlenmiş oldu.

Doktora Görünmek

Sağlık Müdürlüğü, Tıp Bayramı'nda benden doktorlara ve sağlık çalışanlarına bir stand-up gösterisi yapmamı istedi. Tabii ilk espri ne olabiir, diye düşünürken, o an aklıma geliverdi. Kesinlikle anladım ki Allah bana yardım ediyor. Sahneye çıktım, alkışlar devam ederken:

“Doktor arkadaşlar! Beni görüyor musunuz?”

“Evet.”

“Bana iyi bakınız.”

Onlar bakarken sema eder gibi döndüm durdum.

“Beni gördünüz değil mi?” dedim.

“Evet gördük, niye sordun dediler?”

“Annem, oğlum bir doktora görünsen iyi olur, demişti de.”

Kadın Şairlere Yüzde Yüz Zam

Kahramanmaraş Belediyesi'nin düzenlediği Birinci Şiir Festivali'nde altmışa yakın şairin içerisinde bir hanım şair vardı. Şairleri, alfabetik sıraya göre sahneye davet ediyordum; bu hanım şaire sıra, programın sonuna doğru geldi. Sahneye davet ettim. Asık bir suratla geldi, mikrofonu elimden sert bir şekilde aldı ve söze girdi:

“Programda, tek kadın şair olmama rağmen nedense sonlara bırakılmışım, nerde centilmenlik? Kadınların sesi kısılmak mı isteniyor? Erkek erkil bir toplum olduk galiba.” Deyince, oradakilerin yüz ifadeleri değişti ve bu konuşmadan hiç memnun olmadılar; zira kimsenin böyle bir niyeti yoktu. Mikrofonu elinden aldım:

“Hanımefendi, biliyor musunuz biz de evde konuşamıyoruz!” Deyince bütün şairlerin yüzü güldü ve alkışı bastılar. Hanım şair, şiirini okuduktan sonra son fırcasını da attı:

“Festival kuruluna teessüf ediyorum. 60 şair arasında neden bir kadın şair olmalı! Daha fazla kadın şair olmalıydı.” dedi ve indi.

Ben tekrar sahneye çıkararak:

“Hanımefendi! Bu tavsiyenizi yetkililere iletteceğim.” dedim.

Bir yıl sonra, ikinci şiir festivalinde, aynı hanım şairi sahneye davet ettim. Şiirini okudu ve indi, kendinden sonra sırada İnci Okumuş vardı, kürsüye çıktım:

“Kıymetli misafirler! Biraz önce şiirini okuyan hanımefendi, hatırlarsanız geçen yıl kadın şairlerin azlığından şikâyet etmişti. Uyarısını dikkate alarak bu yıl kadın şairlerin sayısını yüzde yüz artırarak ikiye çıkardık. Buyrun İnci Okumuş Hanımefendi, diyerek mikrofonu teslim ettim.”

Beni Allah'a Yaklaştırıyor

Kahramanmaraş Belediyesi'nin en güzel faaliyetlerinden biri de Türk sanat müziği ve tasavvuf müziği konserleriydi. Bu konserleri de ben sunardım. İsmi vermek istemediğim iş adamlarından birine, davetiye uzattım:

“Konserimizi teşrif eder misiniz?”

“Gözlerim iyi görmüyor!” dedi.

“Ağabey, hanım sanatçı yok, göze ihtiyaç duymayacaksınız, kulağa hitap ediyoruz.” dedim.

Bir başkasına verdiğim davetiyeden sonra o da sordu:

“Tasavvuf müziği konseri mi?”

“Tasavvuf müziği değil ama dinlerken, beni Allah'a yaklaştırıyor.” dedim.

Şahmurat Çılgısız

Yaşayan En Büyük Şair

Uzayın dört bir yanından getirilmiş kesme taşlarla yapımı tamamlanan şato, Kafdağı'nın kuzey yamaçlarına hâkim bir tepeye kurulmuştu. Terasında kaplan derisi koltuğunda oturup boşluğu izleyerek sonsuzluğu içselleştiren Tuğrul Tigin, düşünceli bir hâlde orta şekerli Türk kahvesini yudumluyordu. Alışılmış bir gürültüyle destursuz bir şekilde içeri giren Şahmurat Çılgısız:

“Selam yüce Tigin.” dedi.

“Selam Çılgısız, hoş geldin. Yine eteğinde neler var?”

Çılgısız:

“Gördüğüm kadarıyla pek keyiflisin. Bu keyfi bozmak istemem ama işler biraz ters gitti. Lale muhabbeti yapmak için şair Necatî'ye uğrayacaktım. Gel gör ki bütün yüzyılları ışık hızıyla dolaşan, güneş enerjisiyle çalışan arabamın geri vitesinde bir arıza oluşmuş, bu yüzden ancak yüz yıl geri gidebiliyorum. Tamir ettirmek için hangi gezezene gitmem gerek bilemedim. Allah ustaların eline düşürmesin, hele de Türkiye'de... İnsanın kanını emiyorlar.

Bu arada Türkiye Teknoloji Enstitüsüne yeni atanan acemi biri makinelerle oynarken ülkeyi topyekûn yüz yıl geri götürmüş. Tamiri için uğraşıyorlarmış, galiba yurt dışından usta gelmesi gerekiyor. Neyse, ben bir haberin peşine düştüm. Çeşitli mesleklerden yüz kişi bir araya gelip whatsapp grubu kurmuş. Grubu aktif hale getirmek için neler yapabiliriz diye düşünülürken profilinde kahverengi kazaklı fotoğrafı olan bir adam: ‘Hey! Buldum, gelin yaşayan en büyük şairi seçelim.’ demiş.

Oyun oynadıkları zamanlardan kalan rengârenk misketler gibi bir sürü şairin ismini dökmüşler ortaya. Konuşmuşlar, tartışmışlar, kavgaya tutuşmuşlar ama bir türlü bir isim üzerinde uzlaşamamışlar. Sonunda yakasından üç düğme açmış bir adam demiş ki: ‘Gelin oyalayalım.’ Bu teklif herkese mantıklı gelmiş. Oy çokluğu ile aday olanlardan biri, yaşayan en büyük şair seçilmiş. Ama tartışma yine bitmemiş. Pahalı çantasını elinden hiç bırakmayan kadın demiş ki: ‘İyi hoş da bizim millet taklitçidir, yarın her yerde yüz kişi bir araya gelip yaşayan en büyük şairi seçerse ne olur?’ ‘Tabii ki ortalık yaşayan en büyük şairden geçilmez olur.’ demişler.

Kelini kapatmak için gözlük takan adam demiş ki:

‘Olsun ne var bunda, yüz yerde seçilse fena mı olur? Yaşayan en büyük şairler antolojisi diye bir

antoloji çıkarılır, şiire ve şaire doyarız.’ Fırfırlı eteği olan kadın: ‘Olmaz, o zaman bizim seçimimizin bir önemi kalmaz. Bunu tescil ettirelim kimse şair seçmesin.’ demiş. En sonunda fırfırlı eteği olan kadının dediği olmuş, oy birliği ile kabul edilmiş. Bu durum tescillenerek yaşayan en büyük şairi seçme yetkisi bu whatsapp grubunun olmuş.”

Tuğrul Tigin:

“Ben beğendim. Oldukça isabetli ve oldukça eğlenceli. Yakışır üstada.”

Çılgısız:

“Bunu muhafazakâr şairleri okuyan şiir okuyucuları kabullenememiş. En büyük yaşayan şairler bizim şairlerimizdir demişler. ‘Beni dinmeyen bir mavilik kanıtıyor / buna dayanmam.’ ve ‘Uyu da turnalar girsin rüyana / Bakma tuhaf tuhaf göğe bu kadar.’ diyen şairler arasında ancak bir tercih yapılabilir demiş kalabalıklar. Aralarına girdim destursuz, baktım durum iç açıcı değil. İkiye bölünmüşler, iç savaş çıktı çıkacak. Hemen orayı terk ettim.”

Tuğrul Tigin:

“İyi etmişsin. Tartışmalarda taraf olmamak lazımdır. Çünkü herkes haklıdır.”

Çılgısız:

“Yaşayan en büyük şair seçilen şair için bu muhafazakâr şairlerden biri: ‘O, belediye şairidir.’ diyerek küçümsemeye çalışmış. Ama ben araştırdım. Bu doğru değil. Mesela Marmara bölgesinin şehirlerinden birinde şair ve yazarlığa heveslenen birileri, yaşayan en büyük şair seçilen kişi üzerinden prim yapmak adına, kitabına uydurulmuş destekle o şairi de yanlarına alarak bir serhat şehri valiliğinin misafiri olmuşlar uzun bir zaman. Yemişler, içmişler ama şehri de şiire doyurmuşlar. Gel gör ki, memlekette kıskanan çok. Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin ağası dava açmış: ‘Bu serhat şehrimiz geleneksel güreşleriyle anıldığı için böyle programlarla yağlı güreşleri gölgede bırakamazsınız.’ demiş. Hukuki süreç devam ediyormuş.”

Tuğrul Tigin:

“Yağlı güreşleri unutmak mümkün mü? Koca Yusuf, Adalı Halil, Kel Aliço, Hergeleci İbrahim, Kara Halil, Kara İbo, Kurtdereli Mehmet, Kızılıklı Mahmut, Katrancı Mehmet, Kazıkçı Karabekir pehlivanlar fırtına gibi esmiş bu meydanlarda.”

Çılgısız:

“Bir de yaşayan en büyük şair seçilen şairimizin hocası da şairmiş. Bu yüzden şairler kıskanıyormuş. Hocası şair olmayana şair mi denilir diye ulu

orta üst perdeden dile getirilince şairlerin eli ayağı birbirine dolaşmış. Akademide Mehmet Kaplan: ‘Ben Tanpınar’ın asistanı ve arkadaşıyım. Ben ne dersem ol olur.’ dermiş. O yüzden akademide herkes kıyısından köşesinden de olsa Tanpınar ile ilgili bir şeyler yazmaya çalışmış. Başka türlü rüştünü nasıl ispat edecek? İşte böyle, eğer bir şair hocan yoksa sen bir hiçsin.”

Tuğrul Tigin:

“Bana bir mısraı berceste söyle!”

Çılgınsız:

“Gariptir, kel, güneş gözlüklü biri yanıma yaklaşıp: ‘Sana bir şiir okuyayım.’ dedi.

Hüzün ki en çok yakışandır âşıklara.

Yandık, yakıldık; ama hüzünden yana asla yakınmadık.

Ne de olsa biz mahzun bir Peygamberin ümmeti değil miyiz?

Hüzün taze tutar aşk yarasını.

Yaramdan da hoşum, yârimden de. (Tebrizli Şems)

Sahi hüznün en çok kime yakışıyordu?

Şaşırdım. Dedim ki bilemem ben, bir gün Şems’e gidince bunu soracağım.”

Tuğrul Tigin:

“Bunun mizahını yapmaya gerek yok, çünkü iza-hı var. Akademisyenler buna, metinler arası sorunsalın geçişkenlisi ve iç bükey ile dış bükey arasında kalmış bilinçaltının boşalımı, diyor.”

Çılgınsız:

“Bir de diyorlar ki, yaşayan en büyük şair seçilen şairimiz şiir makinesi icat etmiş. Bunu herkesten gizliyormuş, çömezlerine de söylememiş. O yüzden çömezleri isteseler de özendikleri üstatlarının tarzında şiir yazamıyorlarmış. Bir konu ile ilgili kelimeleri toplayıp makineye atıyormuş. Makine, yazılımı olan şablon sayesinde şiir olarak çıktısını veriyormuş. Ben, söyleyenlerin yalancısıyım.”

Tuğrul Tigin:

“Bu bir şakadır. Söyleyenin gözlerine baktın mı? Dudu Sultan, bu bilgileri Türkiye klasörüne, şiir dosyasına koy.”

“Baş üstüne.” dedi Türkiye sorumlusu Dudu Sultan.

→ Sabahattin Karadaş

Değişir Yeri

Namert Bolu Beyi civan Köroğlu
Hileyle naranın değişir yeri
Ferhat Şirin için yarar dağları
Hedefle varanın değişir yeri

Dönmüş ise ak gönüller karaya
İlaçlar kâr etmez artık yaraya
Aşkta kazanç bağlı ise paraya
Yazıyla turanın değişir yeri

Nerden geldik gideceğiz nereye?
Zulme destek ise vebal her reye
Mevlâ’ m iz’ân vermeseydi bireye
Düşün de nerenin değişir yeri?

Hakkakul’um dertlerim tomar tomar
Dostlar için gönlüm güzellik umar
Bu mazîme istikbâlim ne sunar?
Burayla verânın değişir yeri.

❖ Zekeriya Çakabey

Müşteri Memnuniyeti

Ezana otuz dakika kaldı kalmadı. Bir otobüs döndü lokantaya. Hemen şef koştu, mikrofonu açtı, ince bir ses tonuyla bastırarak:

“Elbistan istikametinden gelip, Mersin istikametine gitmekte olan E... Turizm’in sayın yolcuları, cümleten hoş geldiniz. Kaptanınız iftar molası vermiştir, iyi iftarlar dileğiyle afiyet olsun diyoruz.”

Anonsu bırakan şef, yıldırım gibi fırladı: “Hoş geldin kaptan.” diyerek kaptanın koluna girdi ve yanına getirdi. Biz de “Hoş geldin.” deyip kaptanlar bölümüne gönderdik.

Gövdeme can geldi. Tezgâh dolu, akşama kadar sifatah etmemişiz. Müşteri iyi ve hep oruçluya benziyor. Derken ikinci otobüs geldi. “Şefim!” dedim, şef koştu. İyi bir anons yapma ve otobüsün gelmesinin verdiği mutlulukla şefin yüzünü hafif bir gülümseme kapladı. Otobüse doğru hızlı adımlarla gitti, kaptanı karşılayıp yanına getirdi:

“Hoş geldin kaptan” dedim.

“Hazırlan, seni Urfa’ya götürüyüm.” dedi.

“Ramazan bitsin hele...” dedim “Söz bir Urfa seyahati yapalım.” Karşılıklı gülümsedik.

Garsonlar tatlı bir telaş içinde ben de aralarda dolaşarak, alınan siparişleri gözetliyor, masaların yavaş yavaş dolmasının tadını çıkarıyordum. Tüm müşteriler sessiz bir bekleyiş içerisindeydiler. Sadece masalara bırakılan kaşık şakırtıları ve garsonların telaşlı ayak sesleri vardı. Sessizliği bozan şefin anons sesi oldu:

“Aşın istikametinden gelip, Adana istikametine giden A... Tur’un sayın yolcuları...”

Tüm masalar dolmuştu. Hatta iki müşteriyi kenardan köşeden bulduğumuz sandalyelerle bir yerlere yerleştirdik. Dışarı çıkınca gördüm ki karşı lokantalarda birer otobüs var. Birazcık yüreğim kabarmadı desem yalan olur. Olmasına olur da içime bir korku da düşmedi değil. Eyvah! Ters gibi bir minibüs sinyal verdi. Keşke durmasa diye yalvarıyorum. Has bereket ki yolcusunu indirip gitti.

Ezan okunur okunmaz, kaşık şakırtıları ortalığı kapladı. Tüm yolcuların yemeklere öyle bir saldırışı vardı ki deme gitsin! İnsanları doyurabilmek ne güzel bir şey. Demiş ya atalar: “Can boğazdan gelir” diye. Biz de boğaza çalışıyoruz. Hele yemekten sonra “Ellerinize sağlık, yemekler çok güzel!” dediler mi, dünyalar senin oluyor. Aralarda geziyorum durmadan, bir anormallik olmasın diye.

Müşterinin yokluğu kadar fazla olması da bir zarar. Kapasitenin üzerinde müşteri geldiği zaman, yandın! Fukara gazetesi gibi reklamını yaparlar. İyi adın kötüye çıkar. Dilden dile gider de bir bakmışsın ki müşteri kaçmıştır. Tam bir diken üstündeyim. Para pul da önemli değil, yeter ki memnun ayrılışlar diyorum. En önemli husus müşteri memnuniyeti.

Kaşık şakırtıları, ayak patırtıları, ekmekti, suyu her şey yerli yerinde giderken, korkulan en sonunda oldu. Pişmiş aşı su katmak bizim genetiğimizde

mi var ne! Müşterinin birisi kaşıkla tabağa vurmaya başladı: “Tan, tan, tan!” Öyle bir ses çıkardı ki tüm yolcular dönüp sesin geldiği yere baktılar. “Eyvah” dedim, hapı yuttuk. Nedense aklıma hep Aydın’lı konular geliyor. Biri bir yere sıçrarsa, tüm sürü sıçrar arkasından. Şefe işaret ettim. Şef birkaç garsonla birlikte koştu. İş tatlıya bağlanacak diye sevindim.

Bir taraftan hesapları yavaş yavaş almaya başlamışken yine “Tan, tan, taaan!” sesiyle irkildim. “Cinlerim tepeme çıktı” derler ya herhalde böyle olsa gerek. Sıçradığım gibi dikildim masasının başına:

“Buyurun” dedim biraz sertçe.

“Yemeğim hâlâ gelmedi” dedi. Garsona dönüp:

“Ne sipariş verdi?” dedim.

“Kebab söylemiş, o da sırada” dedi. Adama döndüm:

“Sulu yemek versinler mi?” dedim.

“İstemem” dedi.

“O zaman bekleyeceksin, bak başka kebab söyleyenler de var. Sırayla getiriyorlar.” dedim. Gözüme baktı anlamsız anlamsız. Bir şey söylemedi. Gittim, yerime oturdum. Hesap vermek için sırada bekleyenler vardı. Hesaplarını verirken de bazıları:

“Hayret, bu çağda böyle bir adam! Tabak çalma dönemi hâlâ var mıymış?” diye görüşlerini söylüyorlardı. Ben de hafifçe gülümseyerek “Bereket versin, teşekkür ederiz” ya da “Afiyet olsun” gibi müesseseyi benimsetecek sözlerle iletişim kurmaya çalışıyordum. Tam kendimizi bu atmosfere yaptırmıştık ki aynı adamın kaşık şakırtıları yeniden gelmesin mi? “Tan, tan, taaaannn!” Bu önekilere göre daha hızlı ve sertti. Fırladım yerimden. O da beni görünce kalktı masadan:

“Ne oluyor?” dedim.

“Yemiyorum.” dedi.

“İki saniye otur, sıra gelmek üzeredir.” dedimse de anlatamadım. Deli gönül “Geçir şunun suratına!” dedi. Kendimi zor tuttum. “Oğlum müşteri daima haklıdır, müşteri velinimetir.” dedim kendi kendime. Müşteriyle ilgili ne kadar özdeyiş ne kadar atasözü ne kadar deyim varsa geliyordu aklıma. Bu yetmiyormuş gibi bir de benim söylediğim vardı: “Müşteri, işlerin en iyi olduğu zamanda kaybedilir. Eğer müşteri çoksa ve ağzın kalkmışsa yandın demektir!” Bu düşünceler üzerine yine kibarlaştım:

“Lütfen oturun, rica ediyorum.” dedim. Kime söylersin ki! Adam yüzüme ters ters bakıp:

“Yemiyorum, yemiyorum be!” dedi.

“Yemezsen yeme be!” dedim. Hayret, rızkımı sen veriyorsun herhalde!

Ben de kızdım doğrusu. Adama da hak vermiyorum değildim. Akşama kadar acıkmıştı. Ama tepki göstermenin yolu böyle olmamalıydı, ekmeğimizle oynamaya kimsenin hakkı yoktu! Ben de içimden dedim ki: “Allah’ına şükret ki mübarek ramazan ayı. Ama yemeye mecbursun, canın istese de istemese de bunu yiyeceksin!”

Aç adam saldırgan olur. Maraş'a kadar bizi karalar. Amacımız müşteri memnuniyeti. Müşteri, yavaş yavaş çekiliyordu ama hâlâ yemek yiyenler de vardı, çayını içenler de. Çaycıdan bir bardak çay istedim. Bir yudum aldım, almadım garson:

“Abi, kebab hazır ama gitti adam, ne yapalım?”

“Oğlum, ona kebabı yedirmemiz lazım. Üç çeyrek ekmeğe bir dürüm yapın. İçine biberini, domatesini, pervazını bolca koyun. Bir de double ayran... Hadi, hemen bir tepsiye koyun, şefle beraber alın gelin.”

Tepsiye koymuşlar, ayran double, üç çeyrek ekmeğe dürüm. Şef ve garson gelince işaret ettim beni takip edin diye. Ben önde, onlar arkada otobüse gidiyoruz. Bazı yolcular göz ucuyla bizi takip ediyor. Adam da tam kaptanın arkasındaki koltukta oturuyor. Çıktık yukarı:

“Şu ramazanlıkta bizi de üzdün, kendini de” dedim “Şu tepsiyi al ve yemeğini ye.”

“Yemiyorum!” dedi sert sert bakarak.

“Yapma.” dedim. “Bizi de kendini de üzme şu mübarek günde. Lütfen Allah aşkına! Birazcık yüzümüz gülecek onu da zehir etmenin âlemi yok!”

“Yemiyorum dedim size, duymadınız mı?” Kaşlarını çatmış. Öfkeyle:

“Duydum, ben de diyorum ki eşek gibi yiyeceksin! Erkekse yeme, bu gençlere seni bir güzel dövdürürüm. Sabahtan beri bize talim ettiriyorsun be! Çok acıktıysan sulu yemek yeseydin. Seninki bana bir koca gerek oda bu gece gerek cinsinden. Böyle saçmalık olmaz! Acelen vardı da neden sulu yemek yemedin?” dedim. Sonra da gömleğimin kolların yavaş yavaş sıvayarak “Sen şimdi yiyor musun yemiyor musun?” dedim.

Gözüne baktı, bakışları değişmişti cebine sakladığı cüzdanını çıkardı. Sesi titreyerek:

“Kaç para?” dedi.

“Şu mübarek günde biz para pul istemiyoruz, yiyeceksin geçmişine rahmet diyeceksin. Tamam mı? Hadi afiyet olsun!” dedim.

Ertesi gün otobüs bizim lokantya tekrar döndü. Kaptan gülüyordu, acele bir çay istedi:

“Yav ne yaptın öyle tabakçıya?” dedi.

“Ne yaptım ki? Müşteri memnun gitsin diye kebab yedirdim.” dedim.

“Sen büyük adamsın.” dedi.

“Hayırdır!” dedim.

“Adam seni sordu. Ben de patron dedim. Yahu, adam ne güzel adammış, ben eşeklik ettim, dedi. Sen büyük adamsın vesselam.”

“Abartma.” dedim, “Bizimki müşteri memnuniyeti...”

→ Mehmet Baş

Emmi

İtin uğursuzun her işi olur
Garipsen bir işin bitmez mi emmi
Kurt ölse meydanlar çakala kalır
Çektiğin çileler yetmez mi emmi

Bir bozuk terazi bir bozuk ekran
Kediye aslanı boğdurur devran
Fakirin her işi hüsrandır hüsrân
Garibin ocağı tütmez mi emmi

Yalandır dilinde cümle sermaye
Hileyle almıştır bir sürü paye
Küpünü doldurmak en büyük gaye
Deveyi hamutla yutmaz mı emmi

Köpeksiz köyde değneksiz gezer
Denk gelse adamın derisin yüzer
Affetmez milleti sıraya dizer
Söz verse sözünü tutmaz mı emmi

Ezelden böyledir işi dünyanın
Köpekten keskindir dişi dünyanın
Çekilir bir anda fişi dünyanın
Bir bitmez uykuya yatmaz mı emmi

❖ Tayyib Atmaca

Cağname

Erzurum'a yola çıktık kuşluktan
Yolda beslemeyle doymaz İsmail
Beli iki büküm oldu açlıktan
Pastayı yemekten saymaz İsmail

Karnına bir ince sızı yürüdü
Gözlerini kara duman bürüdü
Söz ağzında sakız oldu çürüdü
Ne söylesek boşa duymaz İsmail

Saygısından büzüm büzüm büzülür
Kazma ile sanki karnı kazılır
Gözün yumsa çağ şişlere dizilir
Aklını başına koymaz İsmail

Bilemedik sızısı ne derdi ne
Nihayet ulaştık dadaş yurduna
Meğer düşmüş midesinin derdine
Derdini içinde yaymaz İsmail

Akşam yemeğini hafiften yedi
Sabaha kebaba yer kalsın dedi
Tartılacak yatsı sonrası kedi
Ölçüye, tartıya uymaz İsmail

Ne nefsi köreldi ne karnı doldu
Garsonlar başında pervane oldu
Tabakta Yücel'in şişi kayboldu
Hocam bunu sana koymaz İsmail

Nasip olsun Yücel yine götüre
Fazla çağ kebabı zarar motora
Şiir kalsın yolculuktan hatıra
Akli olan sana uymaz İsmail

Kıtlıktan mı çıkmış kimse bilmedi
Başkasına çağ kebabı kalmadı
Akli Erzurum'da kaldı gelmedi
Öbür hocam sana kıymaz İsmail.

**Bu Cağname 30.03.2017 tarihinde üç güzel insan-
la yapmış olduğumuz güzel yolculuktan sonranın
dökümü olarak 05.04.2017 tarihinde yazılmıştır.*

❖ Âşık Serdari

Destan

Eş olur mu kara kazan helkiye
Zannı az olanlar söyler belki ya
Müsavi olur mu arslan tilkiye
Herkes eşli eşin arar demişler

Olmasın istersen merteben yüce
Kimsenin hatrını kırma zerrece
Elin kapısını dürtme gizlice
El kapını yıkıp girer demişler

Zalimler kurtulup kaçır belleme
Kimsesizler bunda naçar belleme
Her şahıs hakkından geçer belleme
Yiğit hukukunu arar demişler

Derin olur deryaların girdabı
Boşuna tüketme yüzünün abı
Ne kadar incedir şeriat babı
Bir kılı on iki yarar demişler

Serdari boşuna dalma derine
Emr-i Hak ne derse gelir yerine
Kalem katılır mı Hak takdirine
Bir hükme Fatiha karar demişler